

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000190

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрченко Юрій Олексійович

2. Yurii O. Yurchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-2850-3339

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 12-02-2026

Спеціальність за освітою: агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11550

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35

Тема дисертації:

1. Формування продуктивності сої залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу правобережного
2. The formation of soybean productivity depending on the technological methods of cultivation in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe

Реферат:

1. У дисертаційній роботі викладено результати досліджень з вивчення впливу способів сівби на формування різних сортів сої продуктивності в умовах Лісостепу правобережного. Виявлено особливості росту та розвитку рослин, формування та функціонування фотосинтетичного та симбіотичного апаратів рослин сої від впливу факторів, що поставлені на вивчення. Проведено оцінку індивідуальної продуктивності рослин, урожайності та якості насіння сої. Проведено економічну оцінку технологій вирощування сої на основі

способів сівби. Дослідження проводили протягом 2022–2024 рр. в Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН, що знаходиться у Лісостепу правобережному. Гідротермічні умови у роки проведення досліджень характеризувались високою строкатістю і відмінністю від середніх багаторічних показників. Періоди з надмірною кількістю опадів змінювались ґрунтовою та повітряною посухами, що суттєво впливало на ріст, розвиток та формування продуктивності різних сортів сої. Кожен сорт потребує відповідного просторового розміщення рослин на площі, що обумовлюється способом сівби. Слід відмітити, що в світі і в Україні намітилась чітка тенденція до звуження міжрядь при вирощуванні сої. Виявлено, що зменшення ширини міжрядь від 45 до 15 см призводило до збільшення урожайності сої на 4,2–12,6 %. Максимальна урожайність формувалась у сорту Титан (3,34 т/га) та дещо менша у сорту Кобуко (3,06 т/га) за сівби з шириною міжрядь 15 см, що більше, відповідно, на 7,4–11,9 % та 6,3–12,6 % порівняно з варіантами досліду, де сівбу проводили з шириною міжрядь 30 см та 45 см. Найбільша урожайність у сорту Паллада (3,14 т/га) формувалася за ширини міжрядь 30 см, що більше на 4,0–11,4 % порівняно з іншими способами сівби, що досліджувались. Встановлено високу пластичність сортів сої до зміни величини площі живлення. Тобто, існує певний інтервал густот, в межах яких зміна площі живлення сприяє збільшенню продуктивності рослин культури. Найвищі показники продуктивності рослин сорту Титан формувались за площі живлення від 134 до 168 см², сорту Паллада – від 148 до 186 см² та сорту Кобуко – від 167 до 202 см², що відповідає густоті від 734 до 585 тис./га, від 674 до 538 тис./га та від 598 до 495 тис./га і обумовлює найвищу урожайність насіння з одиниці площі. Наступне збільшення або зменшення густоти рослин призводило до зменшення рівня індивідуальної продуктивності рослин сої. Формування посівів з оптимальною густотою рослин на одиниці площі є одним із визначальних чинників при формуванні рівня урожайності насіння сої. Максимальний вміст сирого протеїну в насінні сої сортів Титан (40,0 %) та Кобуко (40,9 %) отримано на варіантах сівби з шириною міжрядь 15 см. У сорту Паллада максимальний вміст сирого протеїну (41,5 %) відмічено за сівби з міжряддями 30 см. На аналогічних варіантах отримано найбільший вміст жиру в насінні сої сортів Титан (20,8 %), Кобуко (20,4 %), Паллада (20,1 %), що більше на 0,7–1,8 % порівняно з іншими варіантами. При зменшенні ширини міжряддя зростав збір білка та жиру з одиниці площі. За рядкового способу сівби з міжряддям 15 см у сортів Титан та Кобуко отримали найбільшу прибавку збору сирого протеїну та жиру, відповідно, 0,17 т/га, 0,19 т/га та 0,13 т/га, 0,12 т/га проти широкорядного способу сівби. Найвищим збір протеїну та жиру у сорту Паллада був за сівби з шириною міжрядь 30 см, він зростав на 0,19 т/га та 0,08 т/га порівняно з широкорядним способом сівби. Економічна оцінка технології вирощування сої сортів Титан та Кобуко показала, що максимальний умовно чистий прибуток, відповідно, 24,49 тис. грн./га та 22,08 тис. грн./га та найвищий рівень рентабельності, відповідно, 129 % та 118 % забезпечила сівбу сої рядковим способом з шириною міжрядь 15 см, а сорту Паллада, відповідно, 21,11 тис. грн./га та 113 % – сівба з шириною міжрядь 30 см.

2. The dissertation presents the results of studies on the influence of sowing methods on the formation of productivity of various soybean varieties in the conditions of the right-bank forest-steppe. Features of plant growth and development, formation and functioning of the photosynthetic and symbiotic apparatuses of soybean plants due to the influence of the factors under study were revealed. The assessment of individual plant productivity, productivity and quality of soybean seeds was carried out. An economic evaluation of soybean cultivation technologies based on sowing methods was carried out. The research was conducted during 2022–2024 at the Institute of Feed and Agriculture of the Podillia NAAS, located in the Right-Bank Forest-Steppe. Hydrothermal conditions during the years of the research were characterized by high variability and differences from the average long-term indicators. Periods with an excessive amount of precipitation were replaced by soil and air droughts, which significantly affected the growth, development and productivity of various soybean varieties. Each variety requires appropriate spatial arrangement of plants on the area, which is determined by the method of sowing. It should be noted that in the world and in Ukraine there is a clear tendency to narrow the row spacing in soybean cultivation. It was found that reducing the width of the rows from 45 to 15 cm led to an increase in soybean productivity by 4.2–12.6 %. The maximum yield was formed in the Titan variety (3.34 t/ha) and slightly less in the Kobuko variety (3.06 t/ha) when sowing with a row width of 15 cm, which is higher, respectively, by

7.4–11.9 % and 6.3–12.6 % compared to the variants of the experiment, where sowing was carried out with a row width of 30 cm and 45 cm. The highest yield in the Pallada variety (3.14 t/ha) was formed with a row width of 30 cm, which is 4.0–11.4 % higher than the other studied sowing methods. High plasticity of soybean varieties to changes in the size of the feeding area has been established. That is, there is a certain range of densities within which a change in the feeding area contributes to an increase in the productivity of crop plants. The highest plant productivity indicators of the Titan variety were formed on the feeding area from 134 to 168 cm², the Pallada variety - from 148 to 186 cm² and Kobuko - from 167 to 202 cm², which corresponds to the density from 734 to 585 thousand/ha, from 674 to 538 thousand/ha and from 598 to 495 thousand/ha and determines the highest yield of seeds per unit area. The subsequent increase or decrease in plant density led to a decrease in the level of individual productivity of soybean plants. The formation of crops with the optimal density of plants per unit area is one of the determining factors in the formation of the yield level of soybean seeds. The maximum content of crude protein in soybean seeds of the Titan (40.0 %) and Kobuko (40.9 %) varieties was obtained on sowing options with a row spacing of 15 cm. In the Pallada variety, the maximum crude protein content (41.5 %) was noted for sowing with a row spacing of 30 cm. The highest fat content in soybean seeds of the Titan (20.8 %), Kobuko (20.4 %), and Pallada (20.1 %) varieties was obtained using similar variants, which is 0.7–1.8 % higher than other variants. When the row width decreased, the collection of protein and fat per unit area increased. With the row method of sowing with a row spacing of 15 cm, the Titan and Kobuko varieties received the largest increase in the collection of crude protein and fat, respectively, 0.17 t/ha, 0.19 t/ha and 0.13 t/ha, 0.12 t/ha against the wide-row method of sowing. The highest collection of protein and fat in the Pallada variety was for sowing with a row width of 30 cm, it increased by 0.19 t/ha and 0.08 t/ha compared to the wide-row method of sowing. The economic evaluation of the technology of growing soybeans of the Titan and Kobuko varieties showed that the maximum conditional net profit, respectively, 24.49 thousand UAH/ha and 22.08 thousand UAH/ha, and the highest level of profitability, respectively, 129 % and 118 %, was provided by sowing soybeans in a row method with a row width of 15 cm, and the Pallada variety, respectively, 21.11 thousand UAH/ha and 113 % – sowing with a row width of 30 cm

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Чорна В.М., Юрченко Ю.О. Особливості формування індивідуальної продуктивності рослин сої за різного способу сівби. Аграрні інновації. Одеса, 2025. No 31. С. 143–148.
<https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2025.31.22>.
- Юрченко Ю.О., Чорна В.М. Формування та функціонування симбіотичного апарату сої залежно від способу сівби. Корми і кормовиробництво. Вінниця, 2025. Вип. 99. С. 65–76.
<https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo202599-06>.
- Юрченко Ю.О. Вплив способу сівби на формування якості насіння сої. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. Кам'янець-подільський, 2025. № 3(48). С. 126–130.
<https://doi.org/10.37406/2706-9052-2025-3.15>.
- Юрченко Ю.О. Вплив способу сівби на формування фотосинтетичної продуктивності сої в умовах Лісостепу Правобережного. Матеріали XIV Міжнародної наукової конференції «Корми і кормовий білок» (12 жовтня 2022 року). Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН. Вінниця. 2022. С. 89–91.
<https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo2022conf>
- Юрченко Ю.О. Вплив способу сівби на врожайність насіння сої в умовах Лісостепу Правобережного. Сучасні кормові ресурси: селекція, технологія виробництва, заготівля та безпека кормів. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених (14 вересня 2023 року). Інститут кормів та

сільського господарства Поділля НААН. Вінниця. 2023. С. 53-55.

<https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo2023conf>

- Юрченко Ю.О. Динаміка нагромадження сухої речовини посівами сої. Матеріали XVI Міжнародної наукової конференції «Корми і кормовий білок» (19- 20 вересня 2024 року). Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН. Вінниця. 2024. С. 126-128.
<https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo2024conf>
- Юрченко Ю.О. Кількість біологічно фіксованого азоту залежно від способу сівби. Інноваційні технології у рослинництві: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції до 115-ої річниці з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, член-кореспондента НАН України, Заслуженого діяча науки України Кияка Григорія Степановича, 30 квітня 2025 р. [Електронний ресурс]. Львів-Дубляни: Львівський НУВМБ ім. С. З. Гжицького. Північний кампус. С.176-179.
<https://repository.lnup.edu.ua/jspui/handle/123456789/2477>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U107547

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнійчук Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Korniiichuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2796-6713

Додаткова інформація: Член-кореспондент НААН

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткачук Олександр Петрович
2. Oleksandr P. Tkachuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0647-6662**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 00497236**Місцезнаходження:** вул. Сонячна, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Новицька Наталія Валеріївна
2. Nataliia V. Novytska

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7645-4151**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України**Код за ЄДРПОУ:** 00493706**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Задорожний Віктор Сергійович
2. Viktor S. Zadorozhnyi

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3842-0636

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобак Світлана Ярославівна

2. Svitlana Y. Kobak

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8747-4537

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петриченко Василь Флорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петриченко Василь Флорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Задорожна Ірина Станіславівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна